EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.7.5.
COM(2019) 322 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2018. évi, tizenharmadik éves jelentés a ciprusi török közösség gazdasági fejlődésének ösztönzését elősegítő pénzügyi támogatási keret létrehozásáról szóló, 2006. február 27-i 389/2006/EK tanácsi rendelet alapján nyújtott közösségi támogatások végrehajtásáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2018. évi, tizenharmadik éves jelentés a ciprusi török közösség gazdasági fejlődésének ösztönzését elősegítő pénzügyi támogatási keret létrehozásáról szóló, 2006. február 27-i 389/2006/EK tanácsi rendelet alapján nyújtott közösségi támogatások végrehajtásáról

1. BEVEZETÉS

A ciprusi török közösség számára nyújtott támogatás alapja a 389/2006/EK tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: támogatási rendelet), amely éves jelentéstételt ír elő a Tanács és az Európai Parlament felé. Ez a jelentés a 2018. évre vonatkozik.

2. A TÁMOGATÁS PROGRAMOZÁSA

2006 és 2018 vége között 520 millió EUR összeget irányoztak elő a támogatási rendelet keretében végrehajtott műveletekre. A 2018. évi éves cselekvési programra 2018 októberében lekötött összeg 34,5 millió EUR volt[2]. A 2014–2020 közötti többéves pénzügyi keret többéves távlatot ad a programnak azáltal, hogy stabil, éves szintű finanszírozást biztosít. A támogatási program azonban ideiglenes jellegű, célja Ciprus újraegyesítésének elősegítése, és mind a támogatási rendelet, mind a többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU tanácsi rendelet[3] felülvizsgálatot tesz lehetővé az újraegyesítés esetén.

3. VÉGREHAJTÁSI MECHANIZMUSOK

A programot a Ciprusi Köztársaság azon területein hajtják végre, amelyek nem állnak a Ciprusi Köztársaság kormányának tényleges ellenőrzése alatt, és ahol az uniós vívmányok alkalmazását a csatlakozási szerződés 10. jegyzőkönyve értelmében ideiglenesen felfüggesztették. A támogatás végrehajtása elsősorban az Európai Bizottság közvetlen irányítása alatt történik, néhány projektet azonban közvetett módon az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP), az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD), a British Council vagy a Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) szervezet irányít.

A Bizottság sajátos politikai, jogi és diplomáciai körülmények között dolgozik. A program végrehajtásához ad hoc megoldásokra van szükség, miközben tiszteletben kell tartani a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveit. Az EU által finanszírozott támogatási programok esetében rendes körülmények között a kedvezményezett kormánnyal kötött megállapodások határozzák meg a fejlesztési támogatás jogi keretét. A ciprusi török közösségnek nyújtott támogatás esetében azonban ilyen megállapodásra nincs lehetőség. Az ezzel járó kockázatok kezelése és csökkentése a Bizottság felelősségi körébe tartozik. A Bizottság többek között a következő intézkedéseket fogadta el ennek érdekében: intenzív nyomon követés és segítségnyújtás a kedvezményezetteknek, felülvizsgált kifizetési feltételek, valamint a bankgaranciák felhasználására vonatkozó körültekintő megközelítés. A támogatás keretében jelentős összegű vissza nem térítendő támogatást folyósítanak, ami erőforrás-igényes irányítást tesz szükségessé.

---

1 HL L 65., 2006.3.7., 5. o.

2 A Bizottság C(2018) 6695 határozata.

3 HL L 347., 2013.12.2., 884. o.

Az adott körülmények közötti sikeres és fenntartható végrehajtás biztosítása érdekében a rendezést követően az uniós vívmányok alkalmazásának előkészítéséhez a ciprusi török közösség teljes körű szerepvállalására van szükség.

A programcsoport a Nicosia északi részén található programtámogató irodán (EUPSO) keresztül tevékenykedik. Emellett a Bizottság ciprusi képviselete is otthont ad találkozóknak, szemináriumoknak és sajtótájékoztatóknak, valamint a sziget egész területén tájékoztatást nyújt a ciprusi nyilvánosságnak, többek között a támogatási programról. Továbbá a támogatási program keretében finanszírozott uniós tájékoztató központ számos kommunikációs és népszerűsítési tevékenységet végez, amelyek keretében tájékoztatást nyújt a ciprusi török közösség támogatását szolgáló uniós szakpolitikákról, prioritásokról és intézkedésekről, valamint előmozdítja az európai kultúrát.

4. VÉGREHAJTÁS A VIZSGÁLT IDŐSZAKBAN

4.1. Általános áttekintés

A Bizottság továbbra is az újraegyesítés előmozdításának átfogó céljával folytatja a támogatási rendelet végrehajtását. A Bizottság készen áll arra, hogy a rendezési tárgyalások során elért megállapodások alapján alakítsa a programot.

A 2018. évi műveletek között több bevált, sikeres projekt – például uniós ösztöndíjak, valamint az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság (CMP) és a kulturális örökséggel foglalkozó technikai bizottság (TCCH) támogatására irányuló bizalomépítő intézkedések – folytatása szerepelt.

A rendezés előkészítéseként a kulcsfontosságú gazdasági szektoroknak nyújtott támogatást a magánszektor és a vidéki térségek, valamint az emberi erőforrások fejlesztését célzó projektek erősítették meg. Az állatbetegségek felszámolása és az élelmiszer-biztonság területén folytatódtak az érzékelhető javulás érdekében tett erőfeszítések.

Továbbra is jelentős hiányosságok mutatkoznak a kedvezményezetteknek az uniós vívmányok hatékony végrehajtásához szükséges kapacitását illetően, és számos jogszabályt még mindig nem hagytak jóvá. A ciprusi török közösség azonban már jobban átlátja az uniós előírásoknak megfelelő jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos kihívásokat.

A vissza nem térítendő támogatás továbbra is a program alapvető eleme. Az ösztöndíjprogram tekintetében a Bizottság továbbra is a kiszervezéshez folyamodott annak érdekében, hogy a kedvezményezettek időben és hatékonyan juthassanak hozzá a támogatásokhoz.

Továbbá 2008 óta egy technikai segítségnyújtási szolgáltatási szerződés keretében létrehozott projektirányítási egység szolgáltatásokkal segíti a támogatási programok végrehajtását. E projektirányítási egység, amelyet 2018-ban „támogatásokkal kapcsolatos segítségnyújtással foglalkozó csoportra” neveztek át, a hatékonyság és megbízhatóság fokozása tekintetében továbbra is értékes segítséget jelent a Bizottság számára a támogatási programok operatív irányítása, végrehajtása és nyomon követése terén.

Az egyik még megoldásra várófeladat Famagusta szennyvízhálózatának kiépítése – a Bizottság 2013 decemberében mondta fel az erre vonatkozó szerződést. A korábbi vállalkozóval fennálló vita választottbíróság elé került, miután a peren kívüli rendezés valamennyi lehetőségét kimerítették. Ezzel párhuzamosan 2018-ban

elindították az idevágó helyreállítási munkákkal kapcsolatos építési beruházásra irányuló közbeszerzési eljárást.

Az év végén összesen 206 szerződés volt folyamatban a program keretében.

4.2. Előrehaladás a célkitűzések terén

A támogatási program átfogó célja, hogy a ciprusi török közösség gazdasági fejlődésének ösztönzése révén elősegítse Ciprus újraegyesítését, különös hangsúlyt fektetve a sziget gazdasági integrációjára, a két közösség közötti és az EU-val ápolt kapcsolatok javítására, valamint az uniós vívmányok alkalmazására való felkészülésre.

A támogatási rendelet egyes célkitűzései terén 2018-ban az alábbi tevékenységek valósultak meg:

4.2.1. 1. célkitűzés: Az infrastruktúra fejlesztése és átalakítása

2018 decemberében hozzájárulási megállapodást írtak alá az UNDP-vel a helyi infrastruktúra támogatására szolgáló új eszköz végrehajtásáról. Az eszközt úgy alakították ki, hogy átlátható mechanizmusként észszerűsítse a támogatási program keretébe tartozó kiemelt infrastrukturális beruházásokat. A hozzájárulási megállapodás összege 17,7 millió EUR egy hároméves időszakra.

Az eszköz célja a releváns helyi infrastrukturális beruházások azonosításának, átvilágításának, fejlesztésének, az azokkal kapcsolatos beszerzéseknek és a beruházások fizikai megvalósításának támogatása. A projekteket a helyi kedvezményezetteknek szóló, rendes pályázati felhívások keretében választják ki. A következő indikatív listán olyan projektek szerepelnek, amelyek 2019 elejétől kezdve készen állnak a megvalósításra:

- a Pedieos/Kanlıdere folyó rehabilitációs projektje,
- Nicosia régi szennyvíztisztító telepének leszerelése,
- Morphou/Güzelyurt és Famagusta városok szennyvíztisztító telepének bővítése,
- zöldhulladék-komposztáló létesítmény kivitelezése Nicosiában.

A Pedieos/Kanlıdere folyó rehabilitációját vizsgáló, uniós forrásokból finanszírozott részletes megvalósíthatósági tanulmány 2018 decemberében készült el. A tanulmány kiterjed a folyópart körülbelül 5 kilométer hosszú szakaszán húzódó lineáris park kivitelezésére, mely árvízvédelmi létesítményekből, kerékpár- és sétautakból, rekreációs területekből és környezeti nevelést szolgáló oktatási létesítményekből áll. A zöld vonaltól északra és délre kiterjedő, a két közösség részvételével megvalósuló projekt célja, hogy rekreációs tevékenységek révén összehozza a ciprusi közösségeket.

A vízágazatban 10,9 millió EUR összegű építési beruházásra irányuló szerződést írtak alá 2018 decemberében az észak-nicosiai szennyvízgyűjtő csatorna nicosiai ágának kivitelezéséről. A Bizottság ezzel kapcsolatban aláírt egy 0,7 millió EUR összegű szolgáltatási szerződést is a munkálatok felügyeletéről. A munkák 2019 második negyedévében kezdődnek, és 33 hónapig tartanak. A projekt körülbelül 13 kilométernyi csatorna és 4 szivattyúállomás kivitelezésére terjed ki, amelyek lehetővé teszik Nicosia szennyvízének továbbítását a Nicosia Mia Milia/Haspolat városrészében működő közös szennyvíztisztító telepre – utóbbi maga is egy 2013-ban befejezett, uniós forrásokból finanszírozott projekt. Mivel a Nicosia központi, északi és déli részét lefedő, meglévő szennyvízgyűjtő csatorna már teljes kapacitáson

működik, az észak-nicosiai szennyvízgyűjtő csatorna elősegíti több városi terület csatlakoztatását a szennyvíztisztító telephez, a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvnek megfelelően.

2018 decemberében 2,14 millió EUR összegű építési szerződést és 0,5 millió EUR összegű szolgáltatási szerződést írtak alá a Morphou/Güzelyurt város szennyvíztisztító telepén kezelt szennyvizet újrahasznosító öntözőrendszer kivitelezésére irányuló, uniós finanszírozású projektről. A munkák 2019 februárjában kezdődtek, és 29 hónapig tartanak. A projekt a szennyvíztelepen kezelt szennyvíz hasznosítását szolgáló víztároló, továbbá vízelosztó öntözőrendszer kivitelezését irányozza elő. Ez évente mintegy 500 millió liternyi, kiváló minőségű víz biztonságos újrahasznosítását fogja elősegíteni a helyi növények öntözése céljára. E projekttel a Bizottság tudatosítani kívánja a kezelt szennyvíz Ciprus északi részén történő, mezőgazdasági öntözési célú újrahasznosításának előnyeit.

A Nicosia Mia Milia/Haspolat városrészében működő közös szennyvíztisztító telepről származó kezelt szennyvizet újrahasznosító elosztórendszer megvalósíthatósági tanulmánya és koncepcióterve elkészült. A két közösség részvételével megvalósuló fontos projekt végleges, részletes terve és kapcsolódó pályázati dokumentációja a jóváhagyás utolsó szakaszában van és várhatóan 2019 második negyedévében véglegesül.

A famagustai szennyvízhálózat szükséges helyreállítási munkáival kapcsolatos építési beruházásra irányuló közbeszerzési eljárást 2018-ban indították meg. Az építési szerződést és a kapcsolódó felügyeleti szolgáltatási szerződést 2019 áprilisában írták alá.

Elkezdődtek a régi nicosiai szennyvíztisztító telep leszerelésének első szakaszával kapcsolatos előkészítő tevékenységek. A projekt az élelmiszeriparból származó szennyvízáramlások előkezelését szolgáló létesítményeket biztosít majd, és csökkenteni fogja az ilyen szennyvízáramlások további kezeléséhez használt derítők felszínét.

A szilárdhulladék-kezelés tekintetében a segítségnyújtás különböző intézkedéseken keresztül folytatódott. A Koutsoventis/Güngör hulladéklerakó kibővítéséről és a hulladéklerakó gáztalanítását végző üzemről szóló, 2017 decemberében aláírt két szerződés a teljesítés utolsó szakaszaiba érkezett. A kibővített hulladéklerakó első szakaszát 2018 szeptemberében átadták a ciprusi török közösségnek.

2018 decemberében bizottsági szakértők segítségével véglegesítették a csomagolási hulladékról szóló jogszabály szövegét, az uniós normáknak és a legjobb gyakorlatoknak megfelelően. Szem előtt tartva a folyamatos törekvést a csomagolási hulladék fenntartható kezelésére, a támogatási program segíti a gyártói felelősségi rendszerek fejlesztését és létrehozását. E célból megkezdődtek a megbeszélések a „Green Dot Cyprus” szervezettel. Ezen túlmenően 2017-ben létrejött a szilárdhulladék-gazdálkodási adatbázis, amelyet az európai szilárdhulladék-gazdálkodási adatbázis alapján 2018-ban bővítettek a szennyvízre vonatkozó adatokkal. Tekintettel arra, hogy a kedvezményezett sikerrel használja az adatbázist, a 2019-re szóló jelenlegi tervek alapján az adatbázist tovább bővítik a csomagolási hulladék követésére, továbbá a gyártói felelősségi rendszerek működési engedélyeinek kezelésére vonatkozó adatokkal.

A veszélyes egészségügyi hulladékok kezelését szolgáló új sterilizáló létesítmény telepítése, üzembe helyezése és a létesítménnyel kapcsolatos képzések 2018

augusztusában zárultak le egy előzetes átvételi elismervény aláírásával. A projektet támogatta az egészségügyi hulladék kezelésére alkalmas fenntartható rendszer tervezésével és megvalósításával járó műszakikapacitás-építési projekt is. A végső kedvezményezett 2019-ben is részesül a projekt megvalósulását követő segítségnyújtásban a fenntartható üzemeltetés biztosítása érdekében.

Végezetül, a civil társadalmat és a helyi közösségeket támogató programok keretében is foglalkoztak a szilárd hulladék kezelésének kérdésével. Az odaítélt támogatások kiterjednek az EU által kidolgozott koherens integrált szilárdhulladék-gazdálkodási tervnek megfelelő szilárdhulladék-átrakó állomások kialakítására és a zöldhulladék-kezelésre. A projektek megfelelő ütemben haladnak, és várhatóan 2020 decemberére fejeződnek be.

A levegő-, fűtőanyag- és vízelemzést szolgáló laboratóriumi berendezések és eszközök beszerzéséről szóló pályázati dokumentációt 2018 decemberében tették közzé. A szerződést várhatóan 2019 harmadik negyedévében írják alá. A szerződés keretében szállított berendezések lehetővé teszik az elemzést és a minőségellenőrzést az uniós irányelveknek való megfelelés érdekében.

Emellett jóváhagyták a 2018. évi támogatási program keretében a „Levegőminőség-monitoring eszközök beszerzése” című projektet, a műszaki leírások elkészültek és a pályázatot várhatóan 2019 közepén indítják. A berendezések javítani fogják a 2009–2010 között uniós forrásokból finanszírozott, meglévő levegőminőségmonitoring-hálózatot.

2018 novemberében keretszerződést írtak alá az energiahatékonysági program iskolai végrehajtására irányuló technikai segítségnyújtásról. A szerződés keretében értékelni fogják 10 kísérleti iskola energiahatékonysági helyzetét, és ennek alapján megvalósíthatósági tanulmány készül, amely részletesen ismerteti a meglévő épületek energiahatékonyságának növeléséhez szükséges potenciális intézkedéseket. A szerződés további célja az iskolák energiahatékonyságával kapcsolatos tudatosság növelése.

Végezetül, a „Vízszennyezés megelőzését szolgáló veszélyhelyzet-elhárítási eszközök beszerzése” nevű, a 2018. évi támogatási program keretében jóváhagyott projekt jelenleg az előkészítés szakaszában van a pályázati dokumentáció kidolgozásával. E közbeszerzési eljárás várhatóan 2019 közepén indítható el.

4.2.2. 2. célkitűzés: A társadalmi és gazdasági fejlődés ösztönzése

2018 szeptemberében lezárult a magánszektort célzó technikai segítségnyújtási projekt (a továbbiakban: TAPS), amely 2015 novemberében indult. Az intézkedés fenntarthatóságának biztosítása érdekében a TAPS keretében az innováció és a vállalkozói szellem terén végzett munka nyomon követése a Northern Ireland Cooperation Overseas (NI-CO) nevű szervezettel 2018 decemberében aláírt hozzájárulási megállapodás keretében történik. Az „Innovatív vállalkozói szellem és párbeszéd” című, hároméves időtartamra szóló projekt összköltségvetése 3 millió EUR. Az intézkedés válasz a több közös tér iránti igényre, amellyel lehetőséget kívánnak teremteni Cipruson az intenzívebb párbeszédre, a tapasztalat- és véleménycserére, az eredményes partnerségek kialakítására és a kutatásra. Az intézkedés célja, hogy fizikai és virtuális tereket teremtsen az innovátorok, vállalkozók és kutatók számára a közösségi párbeszéd és a tudásmegosztás elősegítése céljából.

2018 áprilisában közzétették a „Versenyképes vállalkozások, klaszterek és üzleti támogatást nyújtó szervezetek” című, 5 millió EUR költségvetésű pályázati felhívást. Az egyedi támogatási szerződéseket várhatóan 2019 második negyedévében írják alá. A helyi szervek piacfelügyeleti program végrehajtásában való részvételét segítő IT-rendszer műszaki leírásának kidolgozásáról szóló keretszerződést 2018 szeptemberében írták alá.

Emellett folytatódott az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal aláírt hozzájárulási megállapodás, amelynek tárgya a helyi kkv-k versenypozíciójának erősítéséhez szükséges két alapelem – nevezetesen a finanszírozáshoz való hozzáférés és az üzleti tanácsadás – javítása. 2018 decemberéig 53 tanácsadási projektet hagytak jóvá, illetve voltak a megvalósítás vagy a befejezés szakaszában.

A vidékfejlesztés terén a Bizottság 2018 decemberében új szerződést írt alá a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások keretében történő technikai segítségnyújtásról. A szerződés időtartama 30 hónap. A Bizottság 5 millió EUR költségvetésű pályázati felhívást is közzétett (Vidékfejlesztés IV; az összeg egyik fele állattenyésztésre, a másik fele pedig szántóföldi növényekre fordítandó). Az egyedi szerződéseket várhatóan 2019 negyedik negyedévében írják alá.

2018-ban az EU technikai segítségnyújtásának köszönhetően tovább javultak az állatorvosi szakértők kapacitásai az állatbetegségek megelőzése, megfékezése és felszámolása tekintetében. Ennek eredményeként az állatorvosi szakértőket felkészítették a betegségek megfigyelését, megfékezését és felszámolását szolgáló, uniós követelményeknek megfelelő programok tervezésére és végrehajtására. Megerősítették továbbá az újonnan megjelenő állatbetegségek (például ragadós száj- és körömfájás, bőrcsomósodáskór, kiskérődzők pestise, juhhimlő és kecskehimlő) korai észlelését és felszámolását szolgáló kapacitásokat. Válsághelyzet-felkészültségi terveket és eljárásokat dolgoztak ki az állatbetegségek kitörésének gyors és eredményes megakadályozása érdekében.

Az állatok folyamatos (és teljes mértékben uniós forrásokból finanszírozott) kiválasztása és tesztelése eredményeként a birka-, kecske- és szarvasmarhatartó gazdaságok mintegy 40 %-át nyilvánították az uniós követelményeknek megfelelően olyan állatbetegségektől mentesnek, mint a brucellózis, a szarvasmarha-gümőkór és a leukosis.

A TAIEX-eszköznek és a technikai segítségnyújtásnak köszönhetően véglegesítették a magánszektor (pl. magán állatorvosok) állatbetegségekkel kapcsolatos programok végrehajtásába és egyéb közérdekű állatorvosi feladatokba (pl. ellenőrzésekbe) való bevonását lehetővé tevő jogszabályok szövegét és eljárásokat. Ez várhatóan hozzájárul az uniós előírásokhoz hozzáigazított állatorvosi programok végrehajtásához és követelmények teljesítéséhez szükséges helyi kapacitások javításához. Továbbá létrehoztak egy rendszert, amely lehetővé teszi az érintettekkel való rendszeres információ- és dokumentumcserét az állatorvosi programokkal/tevékenységekkel kapcsolatban. A cél az állatorvosi szolgálatok és az érintettek közötti kölcsönös megértés javítása, valamint a közöttük felmerülő problémák kezelésének vagy megoldásának felgyorsítása.

Továbbá a Bizottság 2018-ban új, építési beruházásra irányuló szerződést írt alá 2,4 millió EUR összegben egy, a ciprusi török közösségekben megvalósuló, állati eredetű hulladékot ártalmatlanító rendszer kivitelezésének a támogatásáról. A cél a közegészségügy, az állategészségügy és a környezet javítása a nem emberi fogyasztásra szolgáló állati eredetű anyagok (állati melléktermékek) gyűjtését,

szállítását és ártalmatlanítását szolgáló rendszer megvalósítása révén. A szerződés keretében az állati melléktermékek gyűjtését, tárolását és elégetését szolgáló központi telephely, valamint Ciprus északi részén 6 decentralizált gyűjtő- és transzferközpont megépítését finanszírozzák.

Az oktatási ágazatban 2018-ban folytatódott az „Innováció és változások az oktatásban VI" nevű, 1,5 millió EUR keretösszegű támogatási program keretében 2016-ban odaítélt támogatásban részesülő 15 projekt megvalósítása. Közülük 10 az év végére megvalósult. A projektek az iskolák tanítási, illetve tanulási kapacitásának fejlesztését célozzák tanórán kívüli és egyéni készségeket erősítő programok indítása révén, valamint tudományos laboratóriumok és egy biogazdálkodást lehetővé tévő üvegház létrehozására összpontosulnak. Másrészről az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos projektek elősegítik az építészek és a mérnökök szakmai képességeinek javítását, továbbá tanfolyamokat nyújtanak a vállalkozói készséggel és az egész életen át tartó tanulással kapcsolatban a fiatalok foglalkoztathatóságának javítása érdekében.

2018-ban további 10 támogatási projektet választottak ki az „Innováció és változások az oktatásban VII" nevű, 1,5 millió EUR összegű támogatási program keretében. Ezen új program keretében az iskolai projektek a sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi befogadásának és mobilitásának előmozdítására, az angol és a görög nyelv technológiával támogatott elsajátításának javítására, valamint az általános iskolai tanulók életkészségeinek javítását szolgáló, tanórán kívüli tevékenységek bevezetésére összpontosítanak. Az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos projektek elősegítik a fiatalok és a nők vállalkozói készségeinek javítását, a szociális vállalkozások megerősítését a ciprusi török közösségben, valamint az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos programok kidolgozását a fiatalok és a fogyatékossággal élő személyek foglalkoztathatóságának javítása érdekében. A támogatási projekteket 2021-re kell lezárni.

A 2015 novemberében indult második „Szakképzési, oktatási és munkaerőpiaci technikai segítségnyújtási projekt (VETLAM II)" 2018 novemberében fejeződött be. A projekt segítségével 41 foglalkoztatási normát vizsgáltak felül vagy fejlesztettek ki a szakmai készségek területén. A projekt hozzájárult továbbá a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) ISCO-08 normájának megfelelő szakmai besorolás, szakiskolai stratégiák, valamint három kiválasztott hátrányos helyzetű csoportot (fiatalokat, nőket és fogyatékossággal élő személyeket) célzó aktív munkaerőpiaci intézkedések kidolgozásához. Kialakították továbbá a munkaalapú tanulás és a gyakornoki programok értékelési eljárásait, valamint az értékelést végzők helyi csoportját is.

Az oktatási ágazat „Oktatás és képzés 2020" elnevezésű uniós stratégiai keret prioritásainak megfelelő további támogatása érdekében keretszerződést írtak alá. A technikai segítségnyújtás célja az oktatási ágazat jelenlegi helyzetét és a gazdasággal való kapcsolatát vizsgáló értékelés elvégzése, egy fejlesztési terv előkészítésének előmozdítása, valamint az oktatás területén jövőbeni uniós támogatással kezelhető igények azonosításának elősegítése volt. A támogatás 2018 decemberében lejárt, az eredményei inputként szolgálnak az oktatási ágazat számára a jövőben nyújtandó támogatás előkészítéséhez.

A Világbank által folytatott gazdasági nyomonkövetési program második szakasza – a korábbi elemző munkára támaszkodva – további részletes elemzések elvégzését és fontos területeket érintő technikai segítségnyújtást tartalmazott. A program

fókuszában a következő témák álltak: fiskális elemzés, pénzügyileg fenntartható közigazgatási szervezetek, az újraegyesítés gazdasági és kereskedelemmel kapcsolatos hatásai, a magánszektor fejlesztése, a társadalmi befogadás, valamint a makrogazdasági nyomon követés. A támogatási program keretében a politikai prioritásoknak megfelelően az eddig végzett elemző és tanácsadó tevékenység beépítése, valamint 2020 decemberéig a ciprusi török közösség részére nyújtott tanácsadás és célzott támogatás folytatása érdekében 2017-ben további 4,8 millió EUR keretösszeget fordítottak a Világbank szerepvállalásának folytatására. 2018-ban folytatódott a program, amelynek keretében célirányos támogatást nyújtottak a magánszektor fejlődéséhez, a mezőgazdasági ágazatnak, a társadalmi befogadás terén és a helyi közösségi szervek számára.

4.2.3. 3. célkitűzés: A megbékélés előmozdítása, bizalomépítő intézkedések és a civil társadalomnak nyújtott támogatás

Az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság – amelynek támogatása a támogatási program keretében az UNDP-vel kötött, közvetett irányításról szóló megállapodás alapján történik – folytatta terepi és laboratóriumi munkáját. Az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság 2018 végéig az összesen 2 002 eltűnt személy közül 1 202-nek a földi maradványait exhumálta; közülük 927 személy holttestét a genetikai azonosítást követően visszajuttatták családjukhoz.

2018 decemberében az UNDP-vel kötött hozzájárulási megállapodást kibővítették az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság 2019. évi működésének 3 millió EUR összegű finanszírozásával. A 2006–2019 közötti időszakban az EU összesen 25,5 millió EUR összegben járult hozzá az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság finanszírozásához, ami a bizottság részére az elmúlt 13 évben nyújtott pénzeszközök 75 %-át jelenti.

Az idő múlásával egyre nehezebb pontos információt szerezni a sírhelyek meghatározásához. Ez egy kulcsfontosságú kihívás, amelyet a ciprusi és külföldi polgári és katonai levéltárakban újabb kutatások végzésével, valamint az informatikai eszközök intenzívebb igénybevételével kell kezelni a kivizsgálás, a feltárás és az exhumálás szakaszainak megkönnyítése érdekében.

A rendes éves forrásokon felüli 0,4 millió EUR összeget a 2017. évi támogatási programból finanszírozzák az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság külön kérésére. Az összeg a DNS-tesztek, valamint a feltárásokkal érintett közutakban és magánterületeken okozott károkkal kapcsolatos kártérítések és helyreállítási munkák magasabb költségeit fedezi. A kiegészítő összeg ezen túlmenően a Dikomo/Dikmen hulladéklerakó megvalósíthatósági tanulmányát is finanszírozza.

Egy két évig tartó vizsgálat eredményeként 2017 végén kiderült, hogy 1995 és 1996 között állítólag emberi maradványokat helyeztek át Askeiából a Dikomo/Dikmen hulladéklerakóba. Az EU nem tudott erről, és 2009–2012 között a hulladéklerakó rehabilitációjára irányuló projektet finanszírozott. 2018 januárjában a Bizottság megosztotta az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottsággal az uniós projekt keretében elvégzett munkák műszaki leírását és terveit. 2018 februárjában az eltűnt személyekkel foglalkozó bizottság forrásokat kért egy megvalósíthatósági tanulmányhoz, amelyben értékeli a hulladéklerakón megfelelő biztonsági intézkedések melletti – és így a potenciális egészségügyi kockázatokat minimalizáló – feltárás lehetőségét, és becslést ad az ilyen feltárás, valamint a helyszín feltárást követő potenciális helyreállításának költségeire. A Bizottság elfogadta a kérelmet, és a tanulmány jelenleg folyamatban van.

A kulturális örökség védelme – amely a két közösség részvételével működő, kulturális örökséggel foglalkozó technikai bizottságon (TCCH) keresztül valósul meg – továbbra is fontos eleme a támogatási programmal elősegített megbékélési és bizalomépítési intézkedéseknek. A kulturális örökséggel kapcsolatos program összesen 14,7 millió EUR uniós támogatást kapott, amelyet a sziget kulturális örökségének részét képező 75 terület védelmének javítására fordítanak. Ez 58 befejezett építési projektet, 9 befejezett tervezési projektet és 8 folyamatban lévő projektet jelent. 2018-ban a főbb eredmény a Camii-Kebir minaret, a páfoszi hamám, a lárnakai Tuzla mecset, az Agia Triada régészeti lelőhely, valamint a Karpasia/Karpaz régészeti lelőhelyen az Agios Philon bazilika állagmegóvási munkáinak befejezése volt. Famagustában felújították az örmények Szent Mária és a karmeliták Szent Mária templomát, valamint a sánckaput és a Szent Anna templomot. Folyamatban van a létesítménygondozók készségeinek fejlesztése annak biztosítása érdekében, hogy a kedvezményezett közösségek megfelelően gondoskodjanak a helyreállított épületek fenntartásáról és gondozásáról.

A Bizottság gyorsan reagált a két ciprusi vezető új bizalomépítő intézkedéseket célzó kezdeményezésre azzal, hogy 2015-ben átcsoportosította a Deryneiában és Lefka-Aplikiben létesítendő két új határátkelőhely megnyitásához szükséges forrásokat. A határátkelőhelyeket 2018. november 2-án nyitották meg.

2018-ban is folytatódott a civil társadalom támogatása. A „Civic Space” elnevezésű, a civil társadalmi szervezetekre irányuló technikai segítségnyújtás keretében folytatódott a civil társadalmi szervezetek kapacitásainak építése, a civil társadalom fejlődése számára kedvező környezet előmozdítása, valamint a ciprusi görög és más uniós civil szervezetekkel történő hálózatépítés és közös cselekvés ösztönzése. 2015 óta a „Civil növekedés” elnevezésű mechanizmusa keretében a Civic Space projekt 49 aktív polgári szerepvállalással kapcsolatos kezdeményezést támogatott (közülük nyolcat 2018-ban) olyan területeken, mint a béke és megbékélés, ifjúság, oktatás, egészségügy, művészet, emberi jogok vagy környezet. Háromhavonta ült össze a civil társadalmi fórum, ahol a civil szervezetek közölhetik elvárásaikat és prioritásaikat. A civil társadalmi fórum az érdekvédelem katalizátoraként működött, és ösztönözte az állampolgári aktivitást.

2018 szeptemberében–októberében a civil társadalmi szervezetek egy teljes hónapig rendezvényeket tartottak a harmadik alkalommal megrendezett „Nyitott ajtók fesztiválja” keretében abból a célból, hogy növeljék a civil társadalmi szervezetek tevékenységeivel kapcsolatos tudatosságot és azok láthatóságát, hirdessék az önkéntességet az összes korosztályban, és előmozdítsák a hálózatépítést a nicosiai székhelyű és a más régiókban működő civil társadalmi szervezetek között. A fesztivál keretében több mint 60 egyesület, alapítvány, platform, kezdeményezés, aktivista, továbbá a két közösséget képviselő 10 szervezet több mint 120 tevékenységet szervezett abból a célból, hogy találkozzon a nyilvánossággal és hálózatot építsen ki más civil társadalmi szervezetekkel. Cserelátogatásokat szerveztek a limasszoli és famagustai székhelyű civil társadalmi szervezetek között, amelyeket mindkét fél nagy érdeklődéssel fogadott.

2018 augusztusában az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos szakmai látogatást szerveztek Brüsszelben és Amszterdamban, amelyen nyolc különböző civil társadalmi szervezet egy-egy tagja vett részt. A szakmai látogatás célja az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok bővítése volt, és lehetőségeket kínált a résztvevőknek az uniós szintű hálózatépítésre.

A „Civil Társadalmi Aktivitás IV és V” nevű támogatási programok keretében odaítélt 18, függőben lévő szerződést 2018-ban lezárták és 8 új szerződést írtak alá a „Civil Társadalmi Aktivitás VI” program keretében. Ezek a szerződések különféle tevékenységeket finanszíroznak a környezetvédelem, az emberi jogok, a művészetek és a sport területén a civil társadalmi szervezetek kapacitásának megerősítése, valamint az állampolgárok szerepvállalásának és a közösségen belüli párbeszéd előmozdítása érdekében.

2018 júniusában közzétették az „Együtt az emberkereskedelem ellen” című pályázati felhívást, melynek célja az emberkereskedelem bármilyen formája elleni eredményes és összehangolt fellépés előmozdítása, az emberkereskedelem megelőzése, valamint annak biztosítása, hogy az áldozatok hatékonyabban gyakorolhassák jogaikat.

4.2.4. 4. célkitűzés: A ciprusi török közösség közelítése az EU-hoz

A 2014–2015. tanévre a British Councilt bízták meg az „Uniós Ösztöndíjprogram” irányításával. A 2018–2019. évi felhívás keretében rendelkezésre álló költségvetés 171 ösztöndíj finanszírozását tette lehetővé a 2018–2019. tanévben. Az ösztöndíjak támogatást nyújtanak a diákoknak az alapképzés első évének, továbbá a mesterképzés és a doktori képzés elvégzéséhez, valamint a kutatóknak és szakembereknek uniós tagállamokban tartott nyelvtanfolyamok vagy gyakornoki programok révén a nyelvi és szakmai készségeik bővítéséhez. Az ösztöndíjprogram keretében több mint 1 400 ciprusi török diák és szakember jutott ösztöndíjhoz 2007 óta.

Létfontosságú, hogy a program folyamatossága fennmaradjon – ennek érdekében fokozott figyelmet fordítanak majd a ciprusi török közösség igényeire és hiányosságaira. Az ösztöndíjprogram irányítása keretében a British Council minden évben „Tanulás Európában” napot szervez, hogy tájékoztassa a diákokat az uniós tanulási lehetőségekről. Az elmúlt években kifejlesztettek egy online öregdiák-hálózatot az ösztöndíjasok közötti és a szakmai kapcsolatok erősítése érdekében. A British Council folyamatosan nyomon követi a középtávú hatásokat, például hogy milyen arányban térnek vissza a diákok Ciprusra, és milyen arányban sikerül elhelyezkedniük.

A ciprusi török közösség 2018-ban továbbra is erősen igényli az Európai Unióval kapcsolatos információkat. Az uniós tájékoztató központ, amely az Európai Bizottság ciprusi képviseletével közös irányítás alatt működik, 2015 elején kezdte meg tevékenységét 3 millió EUR költségvetéssel, amely 60 hónapra szól (a szerződés meghosszabbításával). A szervezet nagymértékben ismertté tette az EU-t, az EU politikáit és a támogatási programot. Az uniós tájékoztató központ eddig több mint 25, Unióval kapcsolatos olyan témával foglalkozott, mint például a környezetvédelem (víz, energia, újrahasznosítás, biológiai sokféleség), a biogazdálkodás, a munkahelyi egészségvédelem és biztonság, az élelmiszer-biztonság, az állatjólét és az állategészségügy. Emellett kitértek olyan témákra is, mint az emberi jogok, a fogyatékossággal élő személyek jogai, a gyermekjogok, a nemek közötti egyenlőség, az LMBTQ személyek jogai és a fogyasztói jogok.

2018-ban az uniós tájékoztató központ 50 rendezvényt szervezett (34-et Nicosiában és 16-ot más városokban). Ezek között volt az Európa-nap, a rasszizmus elleni küzdelem európai hete, az Európai Ifjúsági Hét és a nemzetközi ifjúsági nap, az Európai Kutatók Éjszakája, az Emberkereskedelem Elleni Küzdelem Európai Napja, a mobilitási és közlekedésbiztonsági hét, valamint a kis- és középvállalkozások európai hete. A rendezvényeken több mint 5 144 fő vett részt, ami a közösség

növekvő érdeklődését jelzi (2017-ben 4 849 fő, 2016-ban pedig 4 382 fő vett részt a rendezvényeken). Növelték az iskolákkal közös rendezvények számát, hogy ezáltal minél több embert érjenek el.

2018 során 5 151 tájékoztató terméket és 12 hírlevelet terjesztettek (az információs központ nyitása óta ez a szám 18 835, illetve 42). 2018 során 493 újságcikk és 45 televíziós hirdetés jelent meg a helyi médiában (a projekt elindulása óta eltelt időszakban ez a szám 1 759, illetve 160). Az „Abbilgi" Facebook-oldal látogatottsága megerősítette a tevékenységek népszerűségét (2018-ban 2 982 új személy kedvelte az oldalt, amivel az oldal létrehozása óta a kedvelések száma összesen 13 998-ra nőtt). 2018 végére a Facebook-oldal 291 829 bejegyzést számolt.

Az uniós tájékoztató központ emellett Facebook-bejegyzésekkel/emlékeztetőkkel, poszterekkel, valamint a közös tereiben megrendezett eseményekkel és projektnyitó rendezvényekkel is támogatta valamennyi pályázati felhívás és a támogatási programból finanszírozott egyéb projektek és események népszerűsítését. Stratégiai partnerségre lépett más uniós finanszírozású projektekkel, technikai segítségnyújtási projektekkel, valamint az érintett minisztériumokkal és civil szervezetekkel.

4.2.5. 5–6. célkitűzés: A ciprusi török közösség felkészítése az uniós vívmányok bevezetésére és végrehajtására

A támogatási rendelet 5. és 6. célkitűzésének végrehajtása a Bizottság technikai segítségnyújtási és információcsere-programja (TAIEX) keretében történik, amely segíti a ciprusi török közösséget az uniós vívmányok végrehajtására való felkészülésben, tekintettel arra, hogy a ciprusi probléma átfogó rendezésének hatálybalépésekor visszavonják a felfüggesztésüket.

2018-ban folytatódott a segítségnyújtás az uniós vívmányok 17 fő területén vagy „szektorában". 2018-ban összesen 207 eseményre került sor. A TAIEX keretében többek között szakértői küldöttségeket, műhelytalálkozókat és tanulmányutakat szerveztek. A ciprusi török közösség érdekelt szereplői az aktív TAIEX-szektorok többsége esetében sokkal nagyobb tájékozottságról tettek tanúbizonyságot az uniós vívmányok követelményeivel kapcsolatban.

Folytatódott a zöld vonalon keresztül bonyolított kereskedelem támogatása (866/2004/EK rendelet). A független szakértőket 2018-ban bevonták a burgonya és a citrusfélék rendszeres növényegészségügyi vizsgálataiba, az elemzendő mézminták levételébe és egy naprakész jegyzék összeállításába azokról a hajókról, amelyek fogásai alkalmasak a zöld vonalon keresztül bonyolított kereskedelemre.

4.3. Pénzügyi végrehajtás (szerződések és kifizetések)

4.3.1. Szerződéskötés

2018-ban a Bizottság 56,2 millió EUR összegű jogi kötelezettségvállalást írt alá, ami azt jelenti, hogy úrrá lettek a támogatási program keretében felgyülemlett, jelentős összegű lekötetlen források felett.

4.3.2. Kifizetések

2018-ban a kifizetések összértéke 26,3 millió EUR volt (míg 2017-ben 17,2 millió EUR).

4.4. Monitoring

A Bizottság a projektek zömének végrehajtásáért közvetlenül felelős (közvetlen irányítás). A bizottsági munkatársak intenzív felügyeletet gyakorolnak: folyamatos

kapcsolatban állnak a vállalkozókkal, szúrópróbaszerű látogatásokat tesznek, helyszíni és irányítóbizottsági megbeszéléseket tartanak. A projektirányítási egység/támogatásokkal kapcsolatos segítségnyújtással foglalkozó csoport továbbra is segítette a Bizottságot a helyi közösségeknek, a kis- és középvállalkozásoknak, a vidéki vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek, az iskoláknak és a szakképző szervezeteknek odaítélt, fejlesztési célú támogatási szerződések teljesítésének és a projektek megvalósításának monitoringjában, miközben a kedvezményezetteket is segítette a támogatási szerződések teljesítésére vonatkozó uniós szabályok alkalmazása terén, ideértve a másodlagos beszerzéseket is.

Ezenkívül a Bizottság számos szerződést hajt végre közvetett irányítás keretében. A végrehajtó szervezetek – például az UNDP, az EBRD, a British Council és a Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) – a vonatkozó keretmegállapodásnak megfelelően pilléres értékelés alá esnek és jelentést tesznek a Bizottságnak. A Bizottság szorosan részt vesz ezen intézkedések napi szintű nyomon követésében.

A TAIEX tekintetében a projektirányító csoport rendszeres monitoringülések keretében tekinti át és értékeli az eredményeket, és folytatja a tervezést. A TAIEX logisztikai műveleteit a TAIEX online igazgatási rendszere segítségével követik nyomon.

4.5. Ellenőrzés és kontrollok

A Belső Ellenőrzési Szolgálat 2017-ben ellenőrizte a Strukturálisreform-támogató Szolgálat, valamint a támogatási program pénzügyi irányítását. Az ellenőrzés többek között kiterjedt a tervezés megfelelőségére és a pénzügyi irányítás belsőkontroll-rendszerének (a pénzügyi munkafolyamat jogszerűsége, szabályszerűsége és hatékonysága) hatékony végrehajtására. A Belső Ellenőrzési Szolgálat megállapította a közbeszerzési eljárásokban alkalmazott belső kontrollkörnyezet bizonyos gyengeségeit, amelyeket a Belső Ellenőrzési Szolgálat ajánlásainak megfelelő cselekvési terv végrehajtása révén kezelnek.

Korrekciós intézkedésként a következőket hajtották végre: i. a támogatási programhoz tartozó közbeszerzési eljárás elindítását megelőzően szükségletelemzést végeznek az erre a célra kidolgozott új sablon segítségével, és a közbeszerzési eljárást ennek alapján választják ki; ii. ezzel párhuzamosan megfelelő nyomonkövetési táblázatokat dolgoztak ki a tervezett közbeszerzések nyomon követésére, a közbeszerzési eljárás elindításától a szerződés aláírásáig; iii. iránymutatási feljegyzéseket is közzétettek a hatályos szabályok tisztázása érdekében.

4.6. Értékelés

A statisztika terén a ciprusi török közösségben jelentős fejlesztésekre lesz szükség az uniós vívmányok jövőbeni alkalmazásához.

2018 novemberében a Strukturálisreform-támogató Szolgálat szerződést kötött az első eredményorientált monitoring (EOM) végrehajtásáról, amelynek célja legalább 16 intézkedés felülvizsgálata relevancia, hatékonyság, eredményesség és fenntarthatóság alapján. Ez segíteni fogja a Strukturálisreform-támogató Szolgálatot a támogatási program keretébe tartozó, uniós finanszírozású projektek montoringjában és az azokról való jelentéstételben. Az EOM-felülvizsgálatok szolgáltatási szerződésekre és támogatási programokra összpontosítanak, továbbá

kiterjednek mind a folyamatban lévő, mind a nemrég lezárt szerződésekre. Az EOM-szerződés végrehajtása további két évre szól.

4.7. Tájékoztatás, nyilvánosság és népszerűsítés

2018-ban 330 népszerűsítési és tájékoztatási célú tevékenységre került sor, amelyek közül számos tevékenységet az Európai Bizottság ciprusi képviseletével közösen szerveztek. 2018 kiemelt eseményei különösen az alábbiak voltak: prezentációk az Unió helyzetéről és a 2018. évi prioritásokról, a „Nyitott ajtók fesztiválja”, a civil társadalmi szervezetek munkájával kapcsolatos információcsere különböző városokban, az élelmiszer-biztonságról és az uniós támogatás élelmiszer-biztonság erősítéséhez való hozzájárulásáról szóló műhelytalálkozók, valamint középiskolásoknak szervezett látogatások Morphou/Güzelyurt város uniós finanszírozású szennyvíztisztító telepén. Az Európa Napot egy nagyszabású szabadtéri rendezvénnyel ünnepelték Nicosiában, továbbá a két közösséget képviselő kamarazenekar két klasszikus zenei szabadtéri koncertjével Lefka/Lefke és Templos/Zeytinlik városában, több mint 500 résztvevővel.

Széles körű tájékoztatást nyújtottak a ciprusi török közösséget célzó uniós ösztöndíjprogramokról szóló rendezvények, így a Nicosiában megrendezett, a jelenlegi és a volt diákok közötti hálózatépítést szolgáló rendezvény is. Sor került a kulturális örökséggel kapcsolatos különböző projektek – például az örmények Szent Mária és a karmeliták Szent Mária temploma, valamint a sánckapu projektek– ünnepélyes lezárására. Koutsoventis/Güngör városban egy rendezvény keretében felavatták az újonnan kivitelezett szilárdhulladék-tároló létesítményt (2. szakasz), ami széles körű tájékoztatást biztosított a ciprusi török közösségnek a szilárdhulladék-kezelés terén nyújtott uniós támogatásról. Az iskolákban tartott képzések keretében ismertették a közlekedésbiztonság, továbbá a munkahelyi egészségvédelem és biztonság terén nyújtott uniós támogatást is.

Két fontos kiadványt tettek közzé, nevezetesen a „2008–2018: 10 év közös munka a közös örökségünkért” és a „Támogatási program a ciprusi török közösség számára – válogatott történetek” című kiadványt.

4.8. Konzultációk a Ciprusi Köztársaság kormányával

Találkozókat tartottak a Ciprusi Köztársaság kormányának képviselőivel, különösen a Bizottság magas rangú tisztviselőinek ciprusi látogatása alkalmával. A Bizottság továbbra is számít a kormány együttműködésére az ingatlanok tulajdonjogának ellenőrzése terén, és rendszeres találkozókat tartanak a brüsszeli állandó képviseleten is.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság folytatja a támogatási rendelet szerinti segítségnyújtási tevékenységét Ciprus újraegyesítésének előmozdítása érdekében azzal, hogy hat célkitűzése mentén igyekszik elősegíteni a ciprusi török közösség gazdasági fejlődését. 2018 folyamán a segítségnyújtás keretében továbbra is nagyobb hangsúlyt kaptak azok a területek, ahol az uniós vívmányoknak való jövőbeni megfelelést illetően konkrét problémák merültek fel.

A szűkös kapacitásokra, a korlátozott humán és pénzügyi erőforrásokra, valamint az uniós vívmányok jövőbeni alkalmazására való felkészültség hiányosságaira tekintettel szükség van a projektek fenntarthatóságának körültekintő értékelésére. A jövőbeni programozási tevékenységnek folyamatosan tükröznie kell a korábbi

segítségnyújtás eredményeit és a projektek előrehaladását. Az erőfeszítések továbbra is arra fognak irányulni, hogy kevesebb, de szélesebb körű intézkedések révén nagyobb hatást érjenek el a kiemelt területeken.

A Bizottság készen áll arra, hogy szükség esetén – a támogatási program keretében is – forrást biztosítson az ENSZ égisze alatt folytatott rendezési tárgyalások elősegítése érdekében.